
PPHVADno-2025-3205**Taivalkosken ryhmäkoti Sinikello -vastuuyksikön ja Kuusamon ryhmäkoti Mielentupa vastuuyksikön lakkauttaminen**

Taivalkosken ryhmäkoti Sinikello -vastuuyksikön (P2669) ja Kuusamon ryhmäkoti Mielentupa vastuuyksikön (P3490) lakkauttaminen 31.10.2026 mennessä

Päätöksen peruste**Palvelualuejohtaja Mirva Salmelan esitys:**

Perhe- ja sosiaalipalvelut, Oys psykiatria- toimialueen Aikuisten erityispalveluiden (P272) MT- ja päihdehuollon asumispalvelut vastualueen (VA2723) Taivalkosken ryhmäkoti Sinikello -vastuuyksikkö (P2669) ja Kuusamon ryhmäkoti Mielentupa-vastuuyksikkö (P3490) lakkautetaan 31.10.26 mennessä.

Lainsäädäntötausta

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (jäljempänä Pohde) vastaa sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämisestä 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 7 §:n mukaan hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaana laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä muun muassa järjestettävien palveluiden ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen määrän ja laadun määrittämisestä sekä viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Järjestämisvastuuta sääntelee sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettu laki (612/2021, jäljempänä järjestämislaki).

Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus

Järjestämislain 4 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan kuitenkin koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä. Lisäksi 2 momentin mukaan hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus.

Järjestämislain mukaan sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestäjän tulee arvioida eri väestö- ja asiakasryhmien palvelutarvetta, suunnata voimavaroja todettujen tarpeiden perusteella ja yhtenäistää hoito- ja palvelukäytäntöjä. Palvelujärjestelmä tulee myös saada sellaiseksi, ettei hyvinvointialueella olisi kustannuksia perusteettomasti lisääviä päällekkäisiä palveluja (järjestämislaki 4 §).

Yhdenvertaisuus ja toimenpiteiden oikeasuhtaisuus

Tarkoituksenmukainen palvelujen kokoaminen tukee myös palvelujen saatavuuden yhdenvertaisuutta hyvinvointialueella (järjestämislaki 4 §). Yhdenvertaisuusperiaate on perustuslain (731/1999) 6 §:ssä turvattu oikeus, jonka mukaan ihmiset ovat

yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Myös yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 5 § edellyttää viranomaisista edistämään yhdenvertaisuutta toiminnassaan.

Lähellä toteutettavilla eli ns. lähipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joita asiakkaat käyttävät usein ja ainakin osa asiakkaista käyttää niitä toistuvasti, jopa päivittäin, minkä vuoksi sellaisia palveluja on perusteltua saada läheltä. Kaikkia palveluja ei ole kuitenkaan mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialuestrategia, sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämissuunnitelma sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma

Järjestämislain 11 §:ssä säädetään hyvinvointialuestrategiasta. Hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämismääräyksiin kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialuestrategia (sisältäen palvelustrategian) on hyväksytty aluevaltuustossa 2.5.2022 (77§). Aluevaltuuston 17.10.2022 (120§) hyväksymä Pohteen sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämissuunnitelma pohjautuu hyvinvointialuestrategiaan ja siihen sisältyvän palvelustrategian linjauksiin. Sote-järjestämissuunnitelmassa on linjattu tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit Pohteen sote-palveluille vuosille 2023–2025. Uudet rakenteet mahdollistavat paremmin henkilöstön riittävyyden, osaamisen ja hyvinvoinnin ja koko alueella parhaiden käytäntöjen hyödyntämisen. Uudistamisen avulla vastataan paremmin myös lainsäädännön muutoksiin sekä saatuun valtion rahoitukseen ja rahoituksen riittävyyden turvaamiseen. Järjestämissuunnitelmaa on päivitetty aluevaltuuston 20.11.2023 (187§) hyväksymällä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmalla. Se toteuttaa osaltaan hyvinvointialueen strategian painopisteitä sekä konkretisoi uudistamisen toimenpiteitä taloussuunnittelukaudelle 2024–2026. Ohjelma toimii myös valtioneuvoston päättämän lainanottovaltuuden ehtona vuodelle 2024.

Sote-järjestämissuunnitelmassa keskeinen tavoite on resurssien kohdentaminen hyvinvointialueen perustason palvelujen vahvistamiseen etupainotteisesti vuonna 2023. Perustason vahvistaminen tarkoittaa mm. digitaalisen sotekeskuksen käynnistämistä. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteena on uudistaa rakenteita ja toimintamalleja siten, että alueen asukkaille ja muille sidosryhmille voidaan tarjota vaikuttavia palveluja, riittävä henkilöstö turvataan ja talouden kantokykyä parannetaan.

Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa on linjattu mielenterveys- ja päihdepalvelujen asiakkaiden palvelujen toimenpiteiden osalta palvelurakenteen keventäminen kotiin annettaviksi palveluiksi,

palveluasumisen muuttaminen merkittävältä osin tuetuksi ja yhteisölliseksi asumiseksi sekä ostopalvelujen vähentäminen. Ohjelman mukaan myös mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelupaikkojen määrää, sijaintia ja järjestämistapaa tarkastellaan. Samoin ostopalveluiden hallittua siirtämistä Pohteen omaksi toiminnaksi selvitetään. Säästötavoitteista huolimatta yksittäinen asukas saa tarvitsemansa palvelut. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa on huomioitu mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palvelujen palvelurakennemuutos ympärivuorokautisen palveluasumisen osalta.

Talousarviossa 2026 on asetettu tavoite mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden kehittämiseksi, oman tuotannon vahvistamiseksi ja talouden tasapainottamiseksi.

Sinikello ja Mielentupa

Taivalkoskella sijaitseva Sinikello on mielenterveys- ja päihdepalveluita tarvitsevien asiakkaiden tuetun asumisen yksikkö. Yksikössä on yhdeksän ryhmämuotoisen tuetun (vastaa yhteisöllistä asumista) asumisen paikkaa. Taivalkosken Sinikello-yksikön kiinteistö on todettu vakavasti vaurioituneeksi kosteus- ja homeongelmien vuoksi. Taivalkosken kunnan ja Pohteen tilapalveluiden laajan kartoituksen perusteella Taivalkoskelta ei löydy soveltuvaa korvaavaa tilaa.

Kuusamon ryhmäkoti Mielentupa on 11-paikkainen mielenterveys- ja päihdepalveluita tarvitsevien asiakkaiden ryhmämuotoisen tuetun (vastaa yhteisöllistä asumista) asumisen yksikkö. Yksikkö ei täytä yhteisöllisen asumisen vaatimuksia ilman mittavia remontteja.

Molempien yksiköiden toimintaan soveltuvat yhteisöllisen asumisen, asianmukaiset tilat ovat vuokrattavissa Kuusamosta. Suunnitelman mukaan Kuusamoon perustetaan uusi asumispalveluyksikkö, joka tarjoaa sekä ympärivuorokautista että yhteisöllistä asumista. Tilat täyttävät yhteisöllisen ja ympärivuorokautisen asumisen vaatimukset. Lisäksi yksikköön suunnitellaan lisäpaikkoja yhteisölliseen asumiseen sekä ympärivuorokautiseen palveluun. Ratkaisu turvaa palveluiden jatkuvuuden terveellisissä ja tarkoituksenmukaisissa tiloissa sekä tehostaa resurssien käyttöä ja vastaa alueelliseen palvelutarpeeseen.

Nykyiset yksiköt Sinikello ja Mielentupa lakkaavat, ja niiden toiminnot siirtyvät uuteen Kuusamon mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumisyksikköön, jonka toiminta käynnistyy kesäkuussa 2026.

Sinikellon asiakkaille tarjotaan paikkoja uudesta Kuusamon yksiköstä tai muista Pohteen asumispalveluista asiakkaiden palvelutarpeen perusteella. Pohde on yhteydessä asianosaisiin. Mielen tuvan asiakkaiden palvelut jatkuvat ennallaan uudessa yksikössä. Asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnit toteuttaa sosiaalihuollon ammattihenkilöt sosiaalihuoltolain edellyttämällä tavalla.

Sinikellon ja Mielentuvan tiloista luovutaan niiden jäädessä tarpeettomiksi.

Yhteistoimintamenettely

Yhteistoimintamenettely Sinikellon ja Mielentuvan toimintojen päättymiseen liittyen on käyty työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) 4.1 §:n 1 ja 4 kohtien mukaisesti.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on käynnistänyt yhteistoimintaneuvottelut 20.3.2026 annetulla neuvotteluesityksellä. Neuvottelut ovat alkaneet 26.3.2026 ja päättyneet 10.4.2026.

Yhteistoimintaneuvotteluissa on käsitelty aiottujen toimenpiteiden perusteet, vaihtoehdot ja vaikutukset henkilöstöön. Lisäksi työnantaja on antanut henkilöstön edustajille selvityksen perusteista, joiden mukaan neuvottelujen kohteena olevan henkilöstön työsuhteiden olennaisia ehtoja muutetaan muutoksen johdosta.

Päätöksenteon toimivalta:

Hallintosäntö 34 § 5. mom. kohta 1 ja 6, Pohteen hallintosäännön 34 §:n mukaan hyvinvointialueen palvelutuotannosta vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimialat, jotka jakautuvat toimialueisiin. Toimialuejohtaja johtaa toimialueensa toimintaa ja vastaa sen toiminnasta ja taloudesta ja päättää vastualueen jakaantumisesta vastuuyksikköihin palvelualuejohtajan esityksestä.

Päätös

Hyväksyn palvelualuejohtaja Mirva Salmelan esityksen.

Tiedoksi

Tiedoksiannon päivämäärä 20.5.2026, tiedoksiantotapa: sähköinen, vastaanottajat: Mirva Salmela palvelualuejohtaja, Niina Laukka vastuuyksikköpäällikkö, laajennettu hva-johtoryhmä, Anu Vuorinen strategia- ja talousjohtaja, Krista Kustula taloussuunnittelu- ja laskentapäällikkö, Susa Ivakko talouspäällikkö, Maarit Laurila controller, Päivi Moisala controller/kirjanpito, Johanna Vaittinen/tietopalvelut, Mari Poikela palvelupäällikkö/talouden tukipalvelut, Tuomo Laurila palveluasiantuntija, Tiina Pitkäaho controller, aluehallitus, asiantuntijatuki.hrjarjestelmat.fi, koodistopalvelut Tiedoksiantaja Katja Kuronen, johdon sihteeri. Lisätietojen antaja Leena Mämmi-Laukka (leena.mammi-laukka@pohde.fi).

Allekirjoitus

Leena Mämmi-Laukka, toimialuejohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue 19.05.2026 klo 16:11. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Viranhaltijapäätöksen nähtävänäolo

Viranhaltijapäätös on nähtävillä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla 20.5.2026 alkaen.

Oikaisuvaatimus

§ 39

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista**.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on **Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus**

- postiosoite: PL 10, 90029 POHDE
- käyntiosoite: Technopolis, Kiviharjunlenkki 1 C, 90220 OULU
- sähköpostiosoite: kirjaamo@pohde.fi
- puhelinnumero: 08 315 6126

Kirjaamon aukioloaika on arkisin klo 08.00–15.45.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti viranomaiselle, joka on tehnyt päätöksen. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä vaaditaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.